

АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуті існуючі інформаційні засоби підприємства, висвітлені об'єктивні та суб'єктивні передумови їхнього функціонування, обґрунтовано подальші напрямки розвитку інформаційного забезпечення підприємств

Ключові слова: аналіз, інформація, діяльність підприємства, технології, системи

Постановка проблеми. Використання сучасних інформаційних технологій у діяльності будь-якої сучасної організації є необхідною умовою підвищення ефективності її роботи. Розвиток технологій призводить до ускладнення процесів виробництва, прискорення процесу прийняття управлінських рішень. Прогрес економіки сьогодні багато в чому визначається передовими інформаційними технологіями. У найбільш розвинених країнах, що переходять від індустріального до інформаційного суспільства, стрімкий розвиток інформаційних технологій проявляється в посиленні інформаційного забезпечення в економіці й управлінні, а також у постійній диверсифікованості інформаційного сектора. Все це свідчить про актуальність обраної тематики дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існує багато наукових досліджень впливу технологій на питання інформаційного забезпечення підприємств у сучасних умовах. У тому числі присвячено багато робіт вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема Ф.Ф. Бутинця, Д.П. Доманчука, М.І. Ковальчука, Н.А. Хруща, М.Г. Чумаченка та інших. Однак застосування новітніх засобів і інформаційних систем ставлять нові питання, які досі ще не повністю вивчені.

Ціль роботи. Метою даної статті є аналіз інформаційного забезпечення діяльності підприємств у сучасних умовах і визначення подальших напрямів використання інформації для прийняття управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу. Серед багатьох факторів, здатних знизити ризики та підвищити ефективність роботи підприємства, особливо виділяється

інформаційний фактор. Не випадково його виділяють як новий фактор виробництва разом з факторами праці, землі та капіталу. Інформація – один із ключових ресурсів, без якого неможлива ефективна діяльність (від лат. informatio – роз'яснення, виклад) – це відомості про особи, предмети, факти, події, явища та процеси незалежно від форми їхнього подання [1].

У теорії управління доцільно застосовувати визначення інформації, як сукупність відомостей про зміни, що відбуваються у системі та її навколишньому середовищі, що зменшує ступінь невизначеності знань про конкретний об'єкт, це обмін відомостями (даними) між людьми, користувачем і машиною, у середині автоматизованих систем. Інформація використовується як ресурс для виконання службових функцій, а також як засіб службових комунікацій, оскільки останні здійснюються в процесі передачі різних відомостей.

Важливо зазначити, що інформація є предметом, засобом і продуктом управлінської праці. Дійсно важливою є тільки та інформація, що зменшує невизначеність у конкретній управлінській ситуації [2].

Ціль інформаційного забезпечення будь-якої організації полягає у тому, щоб на базі зібраних вихідних даних одержати оброблену, агреговану інформацію, яка повинна бути основою для прийняття управлінських рішень. Досягнення цієї мети полягає у вирішенні ряду конкретних завдань, таких як збір первинної інформації, її зберігання, розподіл між структурними підрозділами та працівниками, підготовка до обробки, обробка, надання органу управління у переробленому виді, аналіз, забезпечення прямих і зворотних зв'язків у її циркуляції тощо. При сучасних потоках інформації ефективне рішення цих завдань неможливо без використання засобів обчислювальної техніки та нових інформаційних технологій. Аналізуючи наявність парку обчислювальної техніки та суб'єктів, які його використовують варто зазначити, що найбільша кількість такої техніки припадає на підприємства у місті Києві (24,1% від загальної кількості), а також у Донецькій (8,1%), Харківській (7,0%) та Дніпропетровській (7,0%) областях, найменша – у місті Севастополі (0,24%), Чернівецькій (1,14%), Тернопільській (1,29%) та Кіровоградській (1,33%)

областях. Такий розподіл є логічним, якщо враховувати галузевий напрямок розвитку регіонів [3].

Інформаційні засоби управління являють собою деякі відомості, дані, оформлені таким чином, щоб забезпечувати зручність прийняття рішень в області цільової діяльності. Потреба в інформації різних суб'єктів і управлінських ланок неоднакова та визначається, насамперед, тими завданнями, які вирішує у процесі управління той або інший суб'єкт, керівник, інший працівник управлінського апарата.

Вона також залежить від наступних факторів:

- від масштабу та важливості прийнятих рішень (чим масштабніше та важливіше рішення, тим більша за обсягом та різноманітніша за змістом інформація необхідна для його підготовки та прийняття);

- від кількості та характеру керованих, регульованих параметрів;

- від кількості варіантів можливого стану та поведження керованого об'єкту;

- від величини та розмаїтості внутрішніх і зовнішніх впливів на керовану систему;

- від кількості і якості показників, що характеризують результати функціонування даної системи.

Інформаційні технології, які керують інформаційним простором підприємства, являють собою систему, що складається зі спеціально навчених і підготовлених людей і техніко-технологічної бази.

Система інформаційного забезпечення являє собою більш широке поняття. Це насамперед система обоюдної взаємодії людини машини та мережі. Тобто, з одного боку, людина – користувач системи, з іншого боку - сукупність інформаційних потоків і ієрархій, комунікаційної системи по збору, переробці та передачі інформації про об'єкт за допомогою інформаційних технологій, а із третьої сторони - це сумарність методів і засобів по розміщенню й організації інформації. Інформаційне забезпечення призначене для відбиття інформації, що характеризує стан керованого об'єкту, і є основою для прийняття рішень [4].

Інформаційне забезпечення включає сукупність єдиної системи показників:

- потоків інформації – варіантів організації документообігу;
- систем класифікації та кодування інформації;
- уніфіковану систему документації
- різні інформаційні масиви (файли), що зберігаються в машині та на машинних носіях з різним ступенем організації.

Дотримання усіх розглянутих вище вимог до інформації впливає на об'єкт (керівництво організації) і на суб'єкт (працівник) управління. Основні позитивні результати впливу представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Вплив якості інформації на об'єкт і суб'єкт управління

Об'єкт	Суб'єкт
Підвищення ефективності управління прямо залежить від повноти та своєчасності одержання інформації	Вчасно доставлена виконавцеві інформація є однією з головних умов успішного виконання функцій і ефективного досягнення поставлених цілей
Підвищення конкурентоздатності організації – інформація стає стратегічним ресурсом	Підвищення відповідальності за невиконання доручення в умовах достатності інформації
Прискорення реакції на зміни умов ринку	
Спрощення та прискорення процесу виконання функцій	

Розглянувши вплив інформації на управлінський процес, доцільно перейти до проблем інформаційного забезпечення управління. На даний момент можна виділити наступні:

- діяльність підприємства у цілому, а також його підрозділів і працівників не має повного об'єктивного інформаційного відображення;
- невизначеність історії питання: наявність вихідних документів і змістовних підстав для прийняття конкретних рішень;
- неможливість одержання адекватної запиту інформації з документів, у яких вона утримується;
- повільність документообігу;

- поява дублюючих або суперечливих документів;
- слабка інтегрованість функції інформаційного забезпечення у систему управління;
- недостатній рівень обробки інформації, невірне трактування «потрібної» та «непотрібної» інформації [5].

Цей перелік можна було б продовжувати. Ясно, однак, що без спеціальних технологій обліку, реєстрації, зберігання та мобілізації інформаційних ресурсів, накопичений досвід і знання не будуть використані повною мірою для рішення насущних завдань управління підприємством.

Вважаємо важливим виділити інформаційну функцію як одну з найважливіших. У рамках даної функції управлінню необхідно визначити схему інформаційного забезпечення, створити необхідну інфраструктуру, забезпечити належний контроль вхідної й оброблюваної інформації.

Розвиток інформаційних технологій усе більше спрямовано в область інтелектуальних, наукомістких проблем. Візуалізація даних, обробка зображень, створення віртуального простору дозволяє людині поринути в образне середовище рішення складних завдань, наблизитися до поставлених цілей на якісно новому рівні, полегшити підготовку та прийняття вірних управлінських рішень.

Висновки. З усього вищесказаного можна зробити висновок, що на даному етапі забезпечення інформацію є однією з найважливіших функцій аналізу діяльності підприємства та його управління у цілому. Інформаційне забезпечення діяльності впливає на підсумкову звітність та відповідно на хід виконання управлінських рішень. Тому необхідно розвивати інформаційну інфраструктуру підприємства, шукати новітні підходи до інтеграції інформаційних технологій у процеси виробництва, аналізу та управління. Найбільш актуальним є більш широке використання систем інтелектуального аналізу даних. З розвитком нових технологій пошук найбільш раціонального застосування та ефективного впровадження інформаційного забезпечення у

діяльності підприємства спонукає до більш глибокого вивчення проблеми та заслуговує на подальші дослідження.

В статье рассмотрены существующие информационные средства предприятий, освещены объективные и субъективные предпосылки их функционирования, обоснованы дальнейшие направления развития информационного обеспечения предприятий

Ключевые слова: анализ, информация, деятельность предприятия, технологии, системы

In clause the existing information means of the enterprises are considered, the objective and subjective preconditions of their functioning are covered, the further directions of development of information maintenance of the enterprises are proved

Key words: the analysis, information, activity of the enterprise, technology, system

Література:

1. Нордстрем К. А. Бизнес в стиле фанк [Текст] / К. А. Нордстрем, Й. Риддерстрале / Стокгольмская школа экономики в Санкт-Петербурге. – 2003. – с.165.
2. Литвак Б. Г. Разработка управленческого решения: учебник [Текст] / Б. Г. Литвак / – 6-е изд, испр. и доп. – М.: Дело, 2006. – с.296
3. Иванова В.В. Роль інформаційної стратегії в діяльності підприємств АПК [Текст] / В.В. Иванова // Економіка АПК. – 2007. - №1. – С.72-76.
4. Петрова Ю. Информационные технологии [Текст] / Ю.Петрова / Эксперт. – 2008. - № 39. – С. 34-37
5. Карминский А. М. Информационные системы в экономике: в 2 Частях. Часть 1: Методология создания [Текст] / В. М. Карминский / – М., 2006. – 308 с.